

12.6.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö TEM

Lausuntopyyntö; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista, laiksi alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta ja yksityisistä rekrytointipalveluista sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki julkisista rekrytointi- ja osaamispalveluista....

Työnhakijan palveluprosessi

Työttömäksi jäätyään henkilön on rekisteröidyttävä pääsääntöisesti sähköisessä verkkopalvelussa työnhakijaksi. Tässä on omat riskinsä. OAJ muistuttaa, että Suomessa noin miljoonalla työkäisellä on vakavia puutteita digitaalisessa osaamisessa. Sähköisessä palvelussa riski virheisiin on suuri erityisesti henkilöillä, jotka eivät ole tottuneet käyttämään niitä. Virheiden myötä palveluprosessi vaikeutuu ja voi epäonnistua jopa niin, että työtön jää tahtomattaan palvelujen ulkopuolelle. Lakiehdotuksessa korostetaan työnhakijan aktiivisuutta ja itseohjautuvuutta. Tätä päämäärää tulee tukea niin, että työnhakijalla on todelliset mahdollisuudet toimia oma-aloitteisesti niin työnhakuprosessissa kuin osaamisen kehittämisessäkin. OAJ korostaa, että omaehtoista opiskelua työmarkkinatuella on helpotettava niin, että se on työnhakijan aktiivitoimena todellinen vaihtoehto. OAJ kannattaa Akavan esityksiä kyseisestä asiasta.

Ehdotuksen mukaan työttömyysturvalaissa kirjatusta työllistymissuunnitelmista luovutettiin. Aktiivista työnhakua koskevat säännökset korvaisivat nykyisin työllistymissuunnitelmiin liittyvät velvoitteet. Esityksen mukaan kaikkien työttömien työnhakijoiden tulisi hakea vähintään yhtä työpaikkaa viikossa. Laskelmien mukaan tämä tarkoittaisi noin 30 hakemusta yhtä avointa työpaikkaa kohden. OAJ kysyy, millä resursseilla työnantajat käyvät läpi kaikki hakemukset? Pelkona on piilotyömarkkinoiden huikea kasvu, mikä ei ole työmarkkinoiden kannalta suotavaa. OAJ ei kannata tätä muutosta. OAJ ehdottaa esitetyn mallin kehittämistä niin, että työllistymissuunnitelma laaditaan nykyiseen tapaan. Siinä sovittaisiin kolmen kuukauden välein alakohtaiset työllistymismahdollisuudet huomioon ottaen omatoimisen työnhaun määrästä eli haettavien paikkojen lukumäärästä tietyllä aikavälillä ja muista toimista joita edellytetään esimerkiksi sähköisen cv:n julkaisemisesta.

OAJ esittää, että hallituksen esitykseen lisätään vastaavat säädökset kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa 2 luvussa 4 – 7 §:ssä säädetään. Työnhakijoiden yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi maakunnalla ei pidä olla tältä osin harkintaa sen suhteen millä tavoin ja minkälaisin välinein se järjestää edellä mainitut asiat.

12.6.2017

Rekryointipalvelut

Työnhakupalveluista vastaisivat jatkossa rekryointipalvelut. Vastuutahoina toimisivat maakunnat, jotka päättäisivät markkina- ja kilpailutilanteen perusteella palveluntuottajan valinnan. OAJ on huolissaan palvelun laadusta, kun kyseiset palvelut yksityistetään ja valitaan kilpailutuksen perusteella. Kilpailutukselle on asetettava selkeät kriteerit niin, etteivät eri alueet ole eri asemassa palvelujen laadun suhteen.

OAJ painottaa, että rekryoinnin palvelupisteitä on perustettava tarvetta vastaava määrä, joissa voi asioida henkilökohtaisesti. Rekryointipalveluista vastaavien yritysten palvelupisteet tulee olla jokaisen potentiaalisen asiakkaan ulottuvilla toisen asteen oppilaitosten ja/tai korkeakoulujen yhteydessä. Kyseisillä yrityksillä on oltava lain velvoite tehdä yhteistyötä kyseisten oppilaitosmuotojen kanssa.

Osaamisen kehittäminen

Esityksen mukaan työvoimakoulutus korvattaisiin kasvupalvelukoulutuksella. OAJ ei kannata tätä muutosta. OKM:n hallinnon alalle siirtyvä työvoimakoulutus ennallaan. Molemmista hallinnonalojen koulutuksista on järkevintä käyttää samaa termiä.

Noin 120 oppilaitosta tuotti vuonna 2015 kurseja ja koulutuksia 160 miljoonalla eurolla ELY- keskuksille ja TE-toimistoille. Tuosta potista siirtyy 90 miljoonaa euroa OKM:öön, jonne siirtyy nykyinen tutkintotavoitteinen työvoimakoulutus. Koulutus tulee olemaan koulutuksen järjestämisluvan alaista koulutusta. 70 miljoonaa euroa jäisi TEM:öön ns. kasvupalvelukoulutukseen, joka olisi kilpailutuksen alaista.

OAJ katsoo, että esitetyt kasvupalvelukoulutukset kotoutumiskoulutus mukaan lukien on oltava osana koulutusjärjestelmään kuuluvia kokonaisuuksia. Lisäksi on huolehdittava, että nykyisten koulutuksenjärjestäjien mahdollisuudet tarjota TEM:n rahoittamaa koulutusta turvataan. Kyseisiä järjestäjiä on edelleen pidettävä osaamisen kehittämisen palvelujen tuottajina.

On myös huomioitava, etteivät kaikki asiakkaat pysty itseohjautuvasti valitsemaan itselleen sopivaa koulutusta. He tarvitsevat oppilaitosten osaavaa ohjaus- neuvonta- ja urapalveluja.

Kasvupalvelukoulutusta samoin kuin kotoutumiskoulutusta järjestävälle koulutuksen järjestäjälle on säädettävä samat kriteerit kuin OKM:n rahoitteiselle koulutukselle. Kilpailutuksen kriteereinä tulee olla:

- joustavat monipuoliset koulutusjärjestelyt
- kelpoisuusvaatimukset täyttävät opettajat
- koulutukseen soveltuvat tilat
- koulutukseen soveltuvat välineet ja laitteet
- kyky tuottaa laadukasta ja tarvetta vastaavaa koulutusta
- työttömyyden väheneminen (kasvupalvelurahoituksen kannustava elementti)

12.6.2017

Työnhakuun liittyvää toimintaa pyörittävällä yrityksellä tulee olla lain velvoite tehdä yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten sekä korkeakoulusektorin kanssa erityisesti ohjaus-, neuvonta- ja urapalveluissa. Opettajilla on alan osaaminen ja oppilaitoksilla tilat ja laitteet valmiina.

Uudet työnhakuyritykset voisivat sijaita myös oppilaitosten yhteydessä. Tämä olisi yksi hyvä tapa turvata myös korkeasti koulutettujen työllisyys- ja urapalvelut. OAJ kannattaa lämpimästi (19§) sitä, että koulutuksessa liittyvässä työssäoppimisessa tehtävässä sopimuksessa sovitaan ohjauksesta vastaavasta opettajasta sekä ohjeuksen toteuttamistavasta ja kestosta.

Erinäiset säännökset

Maakuntien hankintaosaamiseen palveluiden järjestämisessä on panostettava. Hankinnoissa pitää varmistaa, että erilaisten asiakasryhmien palvelutarpeet tulevat huomioituiksi ja katetuksi.

Maakunnalle pitää säätää velvoite seurata vähintään pitkäaikaistyöttömyyttä ja alueensa alakohontaista työttömyyttä. Opetusalan osalta esimerkiksi aikuisopettajista on tällä hetkellä 25% työttömänä. Maakunnan tehtävänä on myös varmistaa erityisesti julkisen ja yksityisen sektorin yhdenvertainen muutosturvan toteutuminen. EGR-rahoitus ei koske julkista sektoria. maakunnalla on merkittävä rooli siinä, että se varmistaa tarvittavan kansallisen vastaavan rahoituksen ja toimet julkiselle sektorille.

Toimitamme tiedoksi OAJ:n muutosturvaesitykset, jota pidämme tarpeellisena erityisesti opetusosalalle, mutta myös muulle julkiselle sektorille.

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ

Olli Luukkainen
puheenjohtaja

Tuovi Manninen
erityisasiantuntija

Liite 1. OAJ:n muutosturvaesitykset